УДК 796.332

ANALIZA SPECJALISTYCZNYCH CZYNNOŚCI BRAMKARZY NAJLEPSZYCH ZESPOŁÓW PIŁKARSKICH MISTRZOSTW EUROPY „EURO 2012”

Aleksander STUŁA[1], Tomasz MINKIEWICZ[2]

[1]Wydział Wychowania Fizycznego i Fizjoterapii Politechniki Opolskiej
[2]Klub Sportowy „Odra” Opole

АНАЛІЗ СПЕЦІАЛЬНИХ ДІЙ ВОРОТАРІВ НАЙКРАЩИХ ФУТБОЛЬНИХ КОМАНД НА ЧЕМПІОНАТІ ЄВРОПИ «ЄВРО-2012». Александер СТУЛА[1], Томаш МІНКЕВИЧ[2] *[1]Факультет фізичного виховання і фізіотерапії Політехніки Опольської (Польща), [2]Спортивний клуб «Одра» Ополе (Польща)*

Анотація. Чемпіонат Європи «Євро-2012» був доброю нагодою для проведення досліджень та оцінювання ефективності гри провідних воротарів, якими є G.Buffon, I.Cassilas, M.Neuer і R, Patracio.

Методом дослідження слугувало непряме спостереження, яке ґрунтувалося на цифровому записі матчів. Аналіз гри воротаря фіксувався за допомогою спеціально розробленого протоколу спостереження.

Висновки:

1. У структурі гри провідних воротарів чемпіонату Європи «Євро-2012» оборонні дії становили близько 30% всіх дії, інші 70% становили атакувальні дії. Названа тенденція утримується, починаючи від чемпіонату світу 2002 року.
2. Ловля м’яча (в обороні) і викидання м’яча рукою (під час атаки) майже на 100% були ефективними, тобто найефективнішими з усіх інших дій, які виконували ці воротарі.

Ключові слова: воротар, ефективність, чемпіонат Європи, аналіз.

Wstęp. Gra bramkarza, ze względu na jego pozycję na boisku i możliwość gry rękami, wymaga specjalistycznego szkolenia uwzględniającego elementy techniki i taktyki gry na tej pozycji oraz odpowiedniego przygotowania motorycznego i psychicznego.

Rola bramkarza w grze całego zespołu nie ogranicza się tylko do typowych interwencji bramkarskich przy strzałach do bramki, dośrodkowaniach piłki, interwencjach sytuacyjnych w obronie. Efektywnie grający bramkarz asekuruje linię obrony, uczestniczy w rozgrywaniu ataku pozycyjnego oraz, co bardzo ważne, inicjuje szybki atak poprzez dalekie i w miarę dokładne podania do partnerów (Bergier 1994), Bergier, Syryjczyk 1994, Jakubiszyn, Duda 2009, Szwarc 1991).

Wielu autorów podkreśla, że gra w bramce wymaga niezwykłej odpowiedzialności i błyskawicznego podejmowania decyzji (Bergier, Soroka 2005, Bibrzycki, Czaja 1987, Nestor 1987, Sołomonko 1988, Arestow, Godik, Szampalin 1981).

W dzisiejszych czasach gra bramkarzy w znacznym stopniu różni się od tej z połowy lat 90-tych ubiegłego wieku. Wynika to przede wszystkim z wprowadzenia przepisu o zakazie chwytu piłki po zagraniu piłki nogą od swojego partnera.

Badania nad treścią gry bramkarzy pozwalają na możliwie obiektywną ocenę ich gry, wskazanie silnych i słabych stron, a co najważniejsze, śledzenie pojawiających się nowych tendencji w ich grze, Pozycja bramkarza w grze w piłkę nożną, podobnie jak w innych grach sportowych, niewątpliwie należy do kluczowych. Udane lub nieudane interwencje bramkarzy decydują często o wyniku meczu, co zdarzało się także na Mistrzostwach Europy „Euro 2012”. Ta strategiczna pozycja bramkarza wymaga gromadzenia danych o jego grze, tendencjach szkoleniowych, zmierzających do poszukiwania wzorcowych stylów gry (Sochor 1983, Soroka, Bergier 2006, Bergier, Kociuba 2003).

Odbywające się co 4 lata Mistrzostwa Świata a także odbyte niedawno Mistrzostwa Europy „Euro 2012” były doskonałą okazją do przeprowadzenia obserwacji i analizy gry czołowych bramkarzy Europy.

Materiał i metody badań. Metodę badawczą stanowiła obserwacja pośrednia wybranych bramkarzy zespołów uczestniczących w finałach Mistrzostw Europy „Euro 2012”, oparta o zapis cyfrowy gry. Na podstawie tych zapisów zebrano informacje dotyczące gry bramkarzy w aspekcie ilościowym, jakościowym oraz w ujęciu czasowym. Rozpatrywano także skuteczność tych działań oraz ich liczbę przypadającą na jedno spotkanie. W tym celu posłużono się arkuszami obserwacyjnymi

© Stuła A., Minkiewicz T., 2014

opracowanymi przez Jakubiszyna i Dudę (2003). W pracy przedstawiono tylko niektóre, wybrane charakterystyki gry tych bramkarzy.

Tabela 1

Arkusz obserwacyjny do oceny ilościowej i jakościowej czynności z piłką wykonywanych przez bramkarza w działaniach ofensywnych (Jakubiszyn, Duda 2003)

Rodzaj czynności	Czynności			% skuteczności
	skuteczne	nieskuteczne	łącznie	
I Zagranie piłki ręką				
1. Wyrzut piłki				
1.1 Zamachem dolnym				
1.2 Zamachem bocznym				
1.3 Zamachem górnym				
II. Zagranie piłki nogą				
1 Rzut od bramki				
2. Uderzenie po chwycie				
2.1 Z rąk				
2.2 Półwolej				
2.3 Leżącej				
3. Uderzenie piłki z akcji				
3.1 Po przyjęciu				
3.1 Bez przyjęcia				
4. Stałe fragmenty gry				
III. Inne zagranie				
ŁĄCZNIE				

Tabela 2

Arkusz obserwacyjny do oceny ilościowej i jakościowej czynności z piłką (Jakubiszyn, Duda 2003)

Rodzaj czynności	Czynności			% skuteczności
	skuteczne	nieskuteczne	łącznie	
1	2	3	4	5
I Chwyt i przechwycenie				
1.Chwyt bez upadku				
1.1.1 Po strzale				
1.1.2 Po przyjęciu				
1.1.3 Inne				
1.2.Chwyt z upadkiem				
2.Przechwycenie piłki				
2.1 Z upadkiem				
2.2 Bez upadku				
II Wypchnięcie piłki				
1. Bez upadku				
1.1 Jednorącz				
1.2 Oburącz				
2. Z upadkiem				
2.1 Jednorącz				
2.2 Oburącz				
III Piąstkowanie piłki				
1. Bez upadku				
1.1 Jednorącz				

Ciąg dalszy tabeli 2

1	2	3	4	5
1.2 Oburącz				
2. Z upadkiem				
2.1 Jednorącz				
2.2 Oburącz				
IV Interwencja sytuacyjne				
1. Obrona sytuacyjna strzału				
2. Obrona w sytuacji 1:1				
3. Rzut pod nogi				
4. Wybieg i wybicie				
5. Obrona rzutu karnego				
ŁĄCZNIE				

Materiał badawczy stanowili bramkarze czterech najlepszych zespołów Mistrzostw Europy „Euro 2012". Rozegrali oni 5 lub 6 spotkań podczas całego turnieju, wykonując tym samym największą liczbę działań techniczno-taktycznych.

Byli to bramkarze:

Gianluigi BUFFON	34 lata	192 cm	83 kg	6(6)	570
Iker CASILLAS	31 lat	185 cm	79 kg	6(6)	570
Manuel NEUER	26 lat	193 cm	93 kg	5(5)	450
Rui PATRICIO	24 lata	188 cm	84 kg	5(5)	450

W kolejnych pozycjach: imię i nazwisko zawodnika, wiek, wysokość i masa ciała, liczba rozegranych meczów (w pełnym wymiarze czasowym), liczba minut spędzonych na boisku.

Wszyscy oni byli zawodnikami znanych i utytułowanych klubów europejskich, które liczą się w rywalizacji międzynarodowej, tj. „Juventus" Turyn, „Real" Madryt, „Bayern" Monachium, „Sporting" Lizbona.

Średni wiek zawodników wynosił 29 lat przy wysokości ciała 190 cm i masie 85 kg.

Podczas mistrzostw rozegrali oni średnio 510 minut.

Obserwowanym i ocenianym bramkarzom strzelono podczas całego turnieju 18 bramek, co przy rozegranych przez nich 17 spotkaniach daje średnio 1,05 bramki na mecz.

Materiał badawczy zebrano z następujących meczów Mistrzostw Europy EURO 2012":

Data:	Reprezentacje:	Wynik:	Runda rozgrywek:
09.06	Niemcy - Portugalia	1 - 0	grupa B
10.06	Hiszpania - Włochy	1 - 1	grupa C
13.06	Dania - Portugalia	2 - 3	grupa B
13.06	Holandia – Niemcy	1 - 2	grupa B
14.06	Włochy - Chorwacja	1 - 1	grupa C
14.06	Hiszpania - Irlandia	4 - 0	grupa C
17.06	Portugalia – Holandia	2 - 1	grupa B
17.06	Dania - Niemcy	1 - 2	grupa B
18.06	Chorwacja – Hiszpania	0 - 1	grupa C
18.06	Włochy - Irlandia	2 - 0	grupa C

21.06	Czechy - Portugalia	0 - 1	ćwierćfinał
22.06	Niemcy - Grecja	4 - 2	ćwierćfinał
23.06	Hiszpania - Francja	2 - 0	ćwierćfinał
24.06	Anglia - Włochy	0 – 0 karne: 2 - 4	ćwierćfinał
27.06	Portugalia – Hiszpania	0 – 0 karne: 2 - 4	półfinał
28.06	Niemcy - Włochy	1 - 2	półfinał
01.07	Hiszpania - Włochy	4 - 0	Finał

Wyniki badań. Zasadnicze wyniki badań przedstawione są w tabelach 3-5. Dotyczą one średniej liczby czynności z piłką przypadających na 1 mecz, z uwzględnieniem działań w obronie i ataku, średniej skuteczności działań bramkarzy (z podziałem na czynności w obronie i ataku) a także średniej liczby działań technicznych we wszystkich czynnościach z piłką.

Dane liczbowe dotyczące działań bramkarzy, w szczególności tych wykonywanych w obronie, należy traktować dość oględnie, gdyż to, że bramkarz wykonał tych czynności 5, 10 czy 20 zależy w dużej mierze od efektywności gry jego obrońców, różnicy w poziomie mistrzostwa sportowego rywalizujących zespołów, przyjętej taktyki gry, przypadkowości itp.

Tabela 3

Średnia liczba czynności z piłką przypadająca na 1 mecz z uwzględnieniem działań w obronie i ataku

Czynności	Casillas		Neuer		Patricio		Buffon	
	$\bar{x}$	%	$\bar{x}$	%	$\bar{x}$	%	$\bar{x}$	%
W obronie	10,00	30,15	12,40	29,95	10,00	24,27	11,50	27,71
W ataku	23,17	69,85	29,00	70,05	31,20	75,73	30,00	72,29
Łącznie	33,17	100,00	41,40	100,00	41,20	100,00	41,50	100,00

Z danych zawartych w tabeli 3 wynika, że najwięcej akcji obronnych wykonał Manuel Neuer – 12,40, najmniej natomiast Iker Casillas i Rui Patricio – po 10. W ujęciu procentowym wszystkich działań bramkarzy czynności obronne stanowiły w kolejności: I. Casillas – 30,15%, M. Neuer – 29,95%, G. Buffon – 27,71% i R. Patricio – 24,27%, co daje średnią 28,02% na jeden mecz. Wynika zatem z tego, że prawie 72% działań bramkarzy to czynności w atakowaniu, gdzie rozpiętość wyników wahała się od 69,85% u Casillasa do 75,73% w przypadku Patricio.

Biorąc pod uwagę łączną liczbę wykonanych czynności techniczno-taktycznych na jeden mecz, to była ona zbliżona u Neuera, Patricio oraz Buffona i wynosiła odpowiednio 41,40; 41,20 i 41,50. Dość znacząco odstawał od tej grupy Casillas, który wykonał tylko 33,17 działań na jeden mecz. Fakt ten w oczywisty sposób oddaje przebieg meczów rozgrywanych przez drużynę Hiszpanii, która, posiadając znaczną przewagę w polu gry, rzadko angażowała swojego bramkarza w akcjach obronnych i w atakowaniu.

Najistotniejszymi elementami gry bramkarza są działania w obronie, które w dużej mierze stanowią podstawowe kryterium jego wartości sportowej. W „chwytach i przechwyceniach" piłki najlepsze wyniki osiągnął Neuer (100% skuteczności), a dalej Buffon i Casillas, których skuteczność przekraczała 97%.

Wypchnięcia i piąstkowania piłki wykonuje się z reguły z upadkiem, co zdecydowanie podwyższa stopień trudności wykonania tych elementów techniki bramkarza. Dlatego też wysoką skuteczność uzyskują bramkarze doświadczeni, najwyższego poziomu zaawansowania sportowego. Tak też wynika z przeprowadzonych badań. Stuprocentową skutecznością wykazał się Casillas, niewiele mniejszą doświadczony włoski bramkarz G. Buffon (odpowiednio 100 i 87,5% skuteczności).

W czynnościach atakowania zdecydowanie najlepszą skutecznością odznaczał się niemiecki bramkarz Neuer. Osiągnął on 100% skuteczności w „celności wyrzutu piłki ręką" i „stałych fragmentach gry" oraz powyżej 80% skuteczności w pozostałych elementach atakowania.

Tabela 4

Średnia skuteczność działań z piłką w atakowaniu i bronieniu wykonywanych przez badanych bramkarzy

CZYNNOŚĆ		Casillas %	Neuer %	Patricio %	Buffon %	Łącznie
Obrona	Chwyt i przechwycenie	97,50	100,00	92,68	97,96	97,04
	Wypchnięcie piłki	100,00	60,00	50,00	87,50	74,38
	Piąstkowanie piłki	100,00	75,00	40,00	100,00	78,75
	Interwencje sytuacyjne	66,67	71,43	-	60,00	66,03
Atak	Wyrzut ręka	96,67	100,00	100,00	100,00	99,17
	Rzut od bramki	55,56	80,65	72,22	74,07	70,63
	Uderzenie po chwycie	25,00	88,89	52,63	27,27	48,45
	Uderzeni piłki z akcji	69,09	80,60	77,33	86,36	78,35
	Stałe fragmenty gry	50,00	100,00	83,33	81,25	78,65
	Średnia	73,39	84,06	63,13	79,38	76,83

Tabela 5

Średnia liczba czynności w bronieniu i atakowaniu oraz ich procentowa wartość we wszystkich czynnościach z piłką

		Casillas		Neuer		Patricio		Buffon	
		$\bar{x}$	%	$\bar{x}$	%	$\bar{x}$	%	$\bar{x}$	%
Obrona	Chwyt i przechwycenie	6,67	20,10	9,20	22,22	8,20	19,90	8,17	19,68
	Wypchnięcie piłki	2,17	6,53	1,00	2,42	0,80	1,94	1,33	3,21
	Piąstkowanie piłki	0,67	2,01	0,80	1,93	1,00	2,43	0,33	0,80
	Interwencje sytuacyjne	0,5	1,51	1,4	3,38	-	-	1,67	4,02
	ŁĄCZNIE	10	30,15	12,4	29,95	10	24,27	11,5	27,71
Atak	Wyrzut piłki ręka	5	15,08	6,2	14,98	4	9,71	5,5	13,25
	Rzut od bramki tzw. "piątka"	6	18,09	6,2	14,98	7,2	17,48	9	21,69
	Uderzenie piłki po chwycie	1,33	4,02	1,8	4,35	3,8	9,22	1,83	4,42
	Uderzenie piłki z akcji	9,17	27,64	13,4	32,37	15	36,41	11	26,51
	Stałe fragmenty gry	1,67	5,03	1,8	4,35	1,2	2,91	2,67	6,43
	ŁĄCZNIE	23,17	69,85	29	70,05	31,2	75,73	30	72,29

Z danych przedstawionych w tabeli 5 wynika, że w strukturze gry badanych bramkarzy około 30% stanowią działania obronne, a pozostałe 70% to czynności w atakowaniu. Tendencja zwiększającej się liczby działań w atakowaniu występuje od czasu wprowadzenia przepisu zabraniającego chwytania piłki podanej przez partnera do „własnego" bramkarza.

W strukturze gry obronnej największy odsetek działań bramkarza to „chwyty i przechwycenia" piłki, które stanowią około 20% wszystkich czynności. „Wypchnięcia piłki" stanowią od ok. 2 do 6,5%, „piąstkowanie" piłki mieści się w granicach od 1 do 2%, a interwencje sytuacyjne od 0 do ok. 4%.

W strukturze działań ofensywnych największy odsetek czynności wykonywanych przez badanych bramkarzy stanowią uderzenia „piłki z akcji" - od ok. 25 do ok. 35%, następnie rzut od bramki – od ok. 15 do ok. 22%, wyrzuty piłki ręką – w granicach od ok. 9,5 do 15%, a uderzenia „piłki po chwycie" oraz stałe fragmenty gry stanowią najmniejszy odsetek czynności bramkarza w atakowaniu i stanowią przedział od ok. 3 do ok. 5% wszystkich działań bramkarzy, zarówno w bronieniu jak i w atakowaniu.

Dyskusja. Wyniki przeprowadzonych badań w dużej mierze zbliżone są do wyników dotyczących analizy działań bramkarzy najlepszych reprezentacji Mistrzostw Świata w 2006 roku (Jakubiszyn, Duda 2009). Dotyczyły one czynności w atakowaniu i bronieniu następujących bramkarzy: G. Buffon (Włochy), F. Barthez (Francja), J. Lehmann (Niemcy) i Ricardo (Portugalia). Biorący udział w Mistrzostwach Świata i Mistrzostwach Europy 2012 G. Buffon uzyskał niemalże identyczne wyniki. W Mistrzostwach Świata 2006 29,77% wszystkich jego działań stanowiły działania w obronie, niewiele mniej (27,71%) w „Euro 2012". Czynności w atakowaniu stanowiły odpowiednio 70,23 i 72,29%. W strukturze gry obronnej do gry w ataku wystąpiły podobne proporcje dla badanych bramkarzy występujących w Mistrzostwach Świata 2006 i „Euro 2012". Były one bardzo podobne, często niemalże identyczne i stanowiły 30% działań obronnych do 70% czynności w atakowaniu.

Bardzo podobnie przedstawiała się również skuteczność gry obu grup porównywanych bramkarzy, w szczególności gdy chodzi o działania w obronie. Włoski bramkarz G. Buffon uzyskał odpowiednio w Mistrzostwach Świata 2006 i „Euro 2012" wskaźniki skuteczności:

„chwyty i przechwycenia" piłki	:	98,50 i 97,96%
wypchnięcia piłki	:	100 i 87,50%
„piąstkowanie" piłki	:	100 i 100%
„interwencje sytuacyjne"	:	50 i 60%

Bergier i Kociuba (2003) analizowali grę 22 bramkarzy uczestniczących w Mistrzostwach Świata 2002. Również i w tych badaniach osiągnięto podobne wyniki. I tak działania obronne stanowiły 31,8% wszystkich czynności bramkarza, pozostałe 68,2% to czynności w atakowaniu. W obu badaniach zasadniczą czynność w obronie stanowią „chwyty i przechwycenia" piłki, a w atakowaniu wyrzut piłki ręką. Badani bramkarze opanowali niemal do perfekcji ten element, osiągając skuteczność zbliżoną lub równą 100%.

Najnowsze badania Dudy i Jakubiszyna (2012) dotyczyły obserwacji i analizy gry czołowego bramkarza Polski (gracza „Legii" Warszawa), występującego w 14 spotkaniach Ekstraklasy polskiej w sezonie 2009/2010. Również w tym przypadku wyniki obserwacji i analizy gry tego bramkarza były podobne do wyników uzyskanych w badaniach bramkarzy uczestniczących w rozgrywkach „Euro 2012". Wystarczy porównać odsetek działań obronnych, tj. 29.08% do działań w ataku, tj. 70,92%.

Znani specjaliści zajmujący się analizą walki sportowej w piłce nożnej, Szwarc i Chamera (2012) identyfikowali sprawność działania bramkarzy piłki nożnej uczestniczących w europejskich rozgrywkach pucharowych. Co prawda zakres ich „identyfikacji" był nieco odmienny, jednak we wspólnym przedmiocie badań konkluzje i wnioski były bardzo podobne. Dotyczyły one między innymi spostrzeżeń, że badani bramkarze uzyskują najwyższą niezawodność (skuteczność) podczas wyrzutów piłki ręką (w atakowaniu) i chwytach piłki w czynnościach obronnych. Podobnie rzecz miała się w innych elementach gry, jednak kontekst badań tych autorów był nieco inny.

Wnioski.

1. W strukturze gry czołowych bramkarzy ME „Euro 2012" działania obronne stanowiły ok. 30% wszystkich czynności wykonywanych przez bramkarzy, pozostałe 70% to działania w atakowaniu. Tendencja ta utrzymuje się od Mistrzostw Świata w 2002 roku.
2. Chwyty piłki (w obronie) i wyrzut piłki ręką (w atakowaniu) charakteryzowały się niemal stuprocentową skutecznością, najwyższą ze wszystkich czynności wykonywanych przez tych bramkarzy.
3. Znaczący, bo ok. 70%, odsetek działań bramkarzy w atakowaniu wskazuje na pilną potrzebę zwiększenia środków treningowych kształtujących skuteczną grę bramkarza nogami.

Literatura

1. *Arestow I. M.* Effektivnost i tocznost techniczieskoj-taktycznych dejstvij wratoria / Godik M. A., Szampolin A. J. // Fizkultura i Sport. – M., 1981.
2. *Bergier J.* Czynności specjalistyczne czołowych bramkarzy Europy / Bergier J. // Trening. – 1994. – №2. – S. 92-99.

3. *Bergier J.* Wyznaczniki ilościowo-jakościowe gry bramkarzy w piłce nożnej na Mistrzostwach Świata w 2002 roku / Bergier J., Kocibuba M. // Nowoczesna gra w piłkę nożną, teoria i praktyka / red. A. Stuła. – W : Zamiejscowy Wydział Kultury Fizycznej, Gorzów Wlkp., 2003. – S. 173–179.

4. *Bergier J.* Czynności specjalistyczne bramkarek w II mistrzostwach świata kobiet do lat 19 Tajlandia / Bergier J., Soroka A. // Rocznik Naukowy AWF w Warszawie. – 2005. – S. 229-244.

5. *Bergier J.* Czynności ruchowe bramkarzy w piłce nożnej podczas turnieju olimpijskiego Barcelona'92 / Bergier. J., Syryjczyk J. // Trener. – 1994. – № 1. – S. 24 – 26.

6. *Bergier J.* Indywidualna charakterystyka działań z piłką i bez piłki bramkarki w piłce nożnej / Bergier J. Syryjczyk J. // Trener. – 2006. – S. 20 – 25.

7. *Bibrzycki K.* Trening bramkarza – teoria i praktyka. / Bibrzycki K., Czaja P. – Katowice : AWF, 1987.

8. *Duda H.* Analiza działań bramkarza z piłką (na przykładzie czołowego bramkarza polskiej Ekstraklasy piłkarskiej w rundzie jesiennej sezonu 2009/2010). / Duda H., Jakubiszyn G. // W: Wybrane zagadnienia szkolenia i analizy gry piłkarzy nożnych / red. A. Stuła /. – W., 2012, z. 311, Politechnika Opolska. – S. 49-63.

9. *Jakubiszyn* G. Analiza działań z piłką bramkarzy najlepszych reprezentacji Mistrzostw Świata w piłce nożnej w 2006 roku / Jakubiszyn G., Duda H. // Sport Wyczynowy. – 2009. – № 2. – S. 60 – 71.

10. *Nestor* J. Igrata na vodeszitie vratari w svieta i naszitie vratari / Nestor J. Trenorska Misal. – 1987. – № 11. – S. 36 – 41.

11. *Sochor* J. Obserwacja gry bramkarzy na MŚ'82 w piłce nożnej / Sochor J. // Trener. – 1983. – № 9. – S. 12 – 18.

12. *Sołomonko* W. W. Trenirowska vrataria w futbolie. / Solomonko W. W. – K. : Zdorowija, 1988.

13. *Soroka* A. Charakterystyka działań juniorek i seniorek grających na pozycji bramkarza – na przykładzie gry w piłkę nożną kobiet / Soroka A., Bergier J. // Piłka nożna / red. J. Bergier. – Biała Podlaska. – 2006. – S. 42-56.

14. *Stuła* A. Ocena sprawności specjalnej bramkarzy w piłce nożnej / Stula A. // Trener. – 1996. – № 6. – S. 12-15.

15. *Szwarc* A. Analiza czynności motorycznych i specjalistycznych bramkarza w piłce nożnej / Szwarc A. // Trener. – 1991. – № 3. – S. 13-21.

16. *Szwarc* A. Identyfikacja działań bramkarzy piłki nożnej uczestniczących w europejskich rozgrywkach pucharowych / Szwarc A., Chamera M. // Wybrane zagadnienia szkolenia i analizy gry piłkarzy nożnych / red. A. Stuła. – W., 2012. – S. 85 – 94.

ANALIZA SPECJALISTYCZNYCH CZYNNOŚCI BRAMKARZY NAJLEPSZYCH ZESPOŁÓW PIŁKARSKICH MISTRZOSTW EUROPY „EURO 2012"

Aleksander STUŁA[1], Tomasz MINKIEWICZ[2]

[1]Wydział Wychowania Fizycznego i Fizjoterapii Politechniki Opolskiej
[2]Klub Sportowy „Odra" Opole

Streszczenie. Mistrzostwa Europy „Euro 2012" były doskonałą okazją do przeprowadzenia badań w zakresie oceny skuteczności gry czołowych bramkarzy, którymi byli G. Buffon, I. Casillas, M. Neuer i R. Patricio.

Metodę badawczą stanowiła obserwacja pośrednia oparta o zapis cyfrowy meczów. Analizy gry bramkarzy dokonano wg arkuszy obserwacji opracowanych specjalnie do tych celów.

Wnioski:

1. W strukturze gry czołowych bramkarzy ME „Euro 2012" działania obronne stanowiły około 30% wszystkich czynności, pozostałe 70% to działania w atakowaniu. Tendencja ta utrzymuje się od Mistrzostw Świata w 2012 roku.
2. Chwyty piłki (w obronie) i wyrzut piłki ręką (w atakowaniu) charakteryzowały się niemal 100% skutecznością, najwyższą ze wszystkich czynności wykonywanych przez tych bramkarzy.

Słowa kluczowe: bramkarz, efektywność, Mistrzostwa Europy, analiza

THE ANALYSIS OF GOALKEEPERS' SPECIALIZED MANEUVERS OF THE BEST FOOTBALL TEAMS OF UEFA EUROPEAN CHAMPIONSHIP „EURO 2012"

Aleksander STUŁA[1], Tomasz MINKIEWICZ[2]

[1]Fakultet Physical Education and Physiotherapy Opole University of Technology (Poland)
[2]Sportyvnyy Club "Odra" Opole (Poland)

Abstract: UEFA European Championship was a perfect opportunity to conduct research aiming at evaluating playing effectiveness of top goalkeepers, i.e. G. Buffon, I. Casillas, M. Neuer and R. Patricio.

Indirect observation based on digital recording was used as a research method. The analysis of the goalkeepers' playing was made according to observation sheet created especially on this purpose.

Conclusions:

1. In the structure of playing of the goalkeepers of Euro 2012 defensive maneuvers comprised about 30% of all maneuvers. while the remaining 70% are offensive maneuvers.
2. Catching the ball (defensive) and throwing the ball with a hand (offensive) were both almost 100% effective, with the effectiveness being the highest among all the goalkeepers' maneuvers.

Key words: goalkeeper, effectiveness, UEFA European Championship, analysis